

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok III.

WARSZAWA, DNIA 15 CZERWCA 1926 R.

Nr. 11.

TREŚĆ:

Unieważnione akcje Banku Polskiego	85	Zmniejszenie się ilości instytucji kredytowych w Polsce	str. 87
Liczenie nadmiarów kasowych urzędów pocztowych	86	Sprawozdanie Banku Polskiego w prasie zagranicznej	88
Ilość waluty odstępowanej Bankowi Polskiemu z tytułu wy- wozu jaj	86	Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej	88
Przechowywanie weksli kaucyjnych eksporterów	86	Obieg pieniężny, kredyt dyskontowy i pokrycie kruszcowe biletów Banku Polskiego	88
Bonifikata Zastępstwu kosztów awizacji weksli miejsco- wych i zamiejscowych	87	Handel zagraniczny Polski na zasadzie analizy wagi w okre- sie styczeń — kwiecień 1924 — 1925 — 1926	89
Należyte układanie zdyskontowanych weksli zamiejscowych przed wpisaniem do wykazu weksli zamiejscowych	87	Banki emisyjne w Europie	93
Rewizje stemplowe Izb Skarbowych w Oddziałach	87	Bilanse banków emisyjnych	94

Unieważnione akcje Banku Polskiego.

(Dział I Spisu Okólników).

Numer kolejny	Imię i nazwisko pierwszego akcjonariusza	O d c i n k ó w		Numery akcji
		sztuk	po akcji	
48.	Franciszek Dąbrowski	1	1	244961
49.	Leon Jurewicz	1	1	321267
50.	Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarskie	2	5	525621/30
51.	Pleszewskie Młyny Parowe w Pleszewie	5	5	529226/50
	" " "	2	25	751451/500
52.	Jakób Cwajgenhaft	1	2	411981/2
53.	Kazimierz Pawłowski	1	1	20297
54.	Zygmunt Wodzicki	1	1	24671
55.	Franciszek Spicera	1	1	16811
56.	Czesław Miszewski	1	1	19592
57.	Henryk Sowiński	1	1	23081
58.	Wacław Rubach	1	1	22516
59.	Zygmunt Pleszczyński	1	1	21162
60.	Antoni Puzdrakiewicz	1	1	21535
61.	Karol Zawistowski	1	1	24089
62.	Józef Miszczak	1	1	19587
63.	Józef Kuśmierek	1	1	21582
64.	Aleksander Woźniak	1	1	24805
65.	Józef Klonowski	1	1	18397
66.	Stanisław Sucharski	1	1	23281
67.	Franciszek Rezlewicz	1	1	22387
68.	Antoni Potyrański	1	1	21364
69.	Roch Kieszkowski	1	1	18221
70.	Ignacy Kiełczewski	1	1	18211
71.	Walenty Różański	1	1	22508
72.	Irena Zumbachówna	1	1	242868

Liczenie nadmiarów kasowych urzędów pocztowych.

(Dział XIII Spisu Okólników)

Według dotychczasowej praktyki wpłacają urzędy pocztowe zbiorcze w Oddziałach otrzymywane z urzędów prowincjonalnych nadmiary kasowe bez sprawdzania, skutkiem czego wynika przy ustalaniu różnic obszerna korespondencja między Bankiem a władzami pocztowymi w sprawie wyrównywania braków. W celu zapobieżenia temu przynajmniej w części, wydała Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów polecenie urzędowi pocztowemu zbiorczemu, ażeby przed uskutecznieniem wpłaty w Banku Polskim przeliczały szczegółowo gotówkę, nadsyłaną im przez urzędy pocztowe prowincjonalne, o czym została zawiadomiona Dyrekcja Banku pismem z dnia 1 czerwca 1926 r. Nr. 1746/I.

Oddziały zatem winny zwracać uwagę przy sumarycznym odbiorze gotówki jeszcze przed liczeniem, czy opaska każdej paczki biletów bankowych lub zdawkowych, względnie chorągiewka przy workach ze srebrem i bilonem opatrzona jest podpisami dwóch urzędników pocztowych oraz stemplem pocztowego urzędu zbiorczego, odpowiedzialnego za ewentualne niedobory. W razie braku podanych szczegółów na opaskach lub chorągiewkach nie należy przyjmować składanej gotówki. Jednocześnie nadmieniamy, że dla usunięcia jakichkolwiek wątpliwości ze strony urzędów pocztowych co do prawidłowości liczenia pieniędzy w Banku, mogą Oddziały — na wyraźne żądanie urzędu pocztowego zbiorczego — zezwolić, ażeby funkcjonariusz pocztowy asystował przy przeliczaniu złożonej gotówki i miał możność kontrolowania załatwiania tej czynności. Przy większych zaległościach należy przedewszystkiem liczyć pieniądze wcześniej złożone, ażeby nie było wielkiej zwłoki od dnia wpłaty gotówki do dnia jej liczenia.

W związku z powyższem przypomina się treść artykułu Wiadomości Banku Polskiego Nr. 4 z dnia 27 lutego 1926 r. p. t. „Niezwłoczne liczenie gotówki, wpłacanej przez urzędy pocztowe i kasy skarbowe“.

Ilość waluty odstępowanej Bankowi Polskiemu z tytułu wywozu jaj.

(Dział XIII Spisu Okólników).

Z powodu dalszego spadku cen jaj na rynkach zagranicznych winny Oddziały przy wystawianiu zaświadczeń walutowych liczyć £ 4.— od jednej skrzyni, względnie £ 2.— od półskrzyni. Cenę tę można redukować, lecz nie niżej £ 3.10.— od jednej skrzyni, o ile eksporter udowodni korespondencją uzyskanie niższej kwoty. Zmniejszenie ilości waluty eksportowej poniżej normy £ 3.10.— od jednej skrzyni może mieć miejsce jedynie za zgodą Wydziału Zagranicznego Dyrekcji. W tym celu mają Oddziały kierować odnośne wnioski do wymienionego Wydziału, załączając dokumenty, przedstawione przez eksportera.

Postanowienia notatki, zamieszczonej w „Wiadomościach Banku Polskiego” z dnia 30 kwietnia 1926 r. Nr. 8, w sprawie ilości odstępowanej Bankowi Polskiemu waluty eksportowej z tytułu wywozu jaj, unieważnia się.

Przechowywanie weksli kaucyjnych eksporterów.

(Dział XII Spisu Okólników).

Zgodnie z instrukcją, ogłoszoną w Monitorze Polskim Nr. 237 z dnia 15 października 1924 r., poz. 745, składają eksporterzy (nieakredytowani w Banku) weksle kaucyjne in blanco w Oddziałach przy podnoszeniu różowych zaświadczeń, o ile nie wpłacają jednocześnie deklarowanej sumy. Z powyższego wynika, że weksle takie nie stanowią w ścisłym tego słowa znaczeniu zabezpieczenia pretensji Banku, lecz Skarbu Państwa. Ponieważ Oddziały interpretują różnicie charakter tych walorów co do sposobu i formy przechowania, wyjaśnia się, że weksle kaucyjne eksporterów nie mogą być uważane z wyżej podanego powodu jako kaucje na rzecz Banku, lecz winny być przechowywane w tymczasowym depozycie i zapisywane w książce depozytów tymczasowych (form. Nr. 45) tylko według ilości sztuk bez podawania kwoty.

W wykazie tymczasowych depozytów (form. Nr. 240), przesyłanym z końcem każdego kwartału do Centralnej Księgowości, należy wyszczególnić weksle kaucyjne eksporterów w jednej łącznej pozycji ilości sztuk bez wypisywania nazwisk (np. 15 sztuk weksli kaucyjnych eksporterów).

Bonifikata Zastępstwem kosztów awizacji weksli miejscowych i zamiejscowych.

(Dział IV Spisu Okólników).

Z powodu zarządzonej od dnia 15 kwietnia 1926 r. przez Generalną Dyрекcję Poczty i Telegrafów dopłaty do porta listowego w wysokości 1 grosza (Dz. Urz. G. D. P. i T. Nr. 14 z dnia 10 kwietnia 1926 r.) winny Oddziały uwzględnić różnicę powyższą przy półrocznem obliczaniu należnej Zastępstwem kwoty za awizację weksli portfelowych Banku, wysłanych im do zainkasowania począwszy od dnia 10 kwietnia 1926 r.

Należyte układanie zdyskontowanych weksli zamiejscowych przed wpisaniem do wykazu weksli zamiejscowych.

(Dział IV Spisu Okólników).

Zdyskontowane weksle zamiejscowe winny być wysyłane do innych Oddziałów w ten sposób, ażeby Oddział otrzymujący je miał ułatwioną pracę przy wpisywaniu ich do terminarzy i układaniu w portfelu. W tym celu należy weksle zamiejscowe płatne w siedzibie danego Oddziału i podległego mu Zastępstwa układać najpierw według terminów płatności — rozpoczynając od najbliższego dnia płatności — a, o ile weksle z temi samemi terminami płatności pochodzą od kilku podawców, również według podawców, poczem weksle w ten sposób uporządkowane wpisywać do wykazu weksli zamiejscowych wysłanych (form. Nr. 516).

Rewizje stemplowe Izb Skarbowych w Oddziałach.

(Dział I Spisu Okólników).

Władzom skarbowym przysługuje prawo sprawdzania, czy pobrane przez Oddziały opłaty stemplowe, wpłacane zgodnie z obowiązującemi przepisami przy odnośnych wykazach, zostały prawidłowo obliczone, tudzież, czy weksle portfelowe są wystawione na blankietach właściwie ostemplowanych. Z prawa tego skorzystała jedna z Izb Skarbowych i dokonała przez swego delegata rewizji stemplowej w jednym z Oddziałów.

Ponieważ analogiczne rewizje mogą być przedsięwzięte i w innych Oddziałach, poleca się przeto zwracać nadal pilną uwagę na należyte stemplowanie weksli, obliczanie opłat stemplowych od pożyczek terminowych a zwłaszcza od czeków i weksli zagranicznych, z któremi — w razie nasuwających się wątpliwości co do wysokości wymiaru opłaty stemplowej — należy kierować klientów do kasy skarbowej, celem uiszczenia przypadającej opłaty.

Zmniejszenie się ilości instytucji kredytowych w Polsce.

Ogólna sytuacja finansowa Polski dotknęła w silnym stopniu instytucje kredytowe. Powstała w okresie spadku marki polskiej nadmierna ilość banków musiała w okresie stabilizowania się waluty polskiej — wobec niedostatecznej ilości kapitału na rynku — doprowadzić z konieczności do fuzjonowania banków.

Załamaniem się złotego powiększyło znowu trudności finansowo-kredytowe, w związku z czem daje się zaobserwować dalszą likwidację słabiej udotowanych instytucji bankowych i likwidację Oddziałów.

Poniższe cyfrowe zestawienie ilustruje stopniowe zamieranie placówek bankowych w związku ze spadkiem złotego:

w r. 1923	było czynnych w dn. 31/XII	placówek w kraju i zagranicą	834
„ 1924	„ „ „ „ „ „ „ „ „		754
„ 1925	„ „ „ „ „ „ „ „ „		386

W roku 1926 trwa dalsza likwidacja placówek bankowych, względnie oddziałów.

Sprawozdanie Banku Polskiego w prasie zagranicznej.

Sprawozdanie Banku Polskiego za 1925 r. przetłumaczone na język francuski spotkało się z dużym zainteresowaniem zagranicy. Zainteresowanie należy przypisać zwłaszcza zwięzłej charakterystyce życia gospodarczego kraju. Wśród wielu wzmianek i komentarzy o sprawozdaniu Banku Polskiego należy zanotować duży artykuł w miesięczniku za miesiąc maj „Federal Reserve Bulletin“, oficjalnym organie Federal Reserve Board'u t. j. instytucji naczelnej nad siecią banków emisyjnych w St. Zjednoczonych Ameryki. Artykuł jest streszczeniem sprawozdania Banku Polskiego, dlatego jeszcze cennym, że mu poświęcono więcej uwagi, aniżeli sąsiedniemu artykułowi o sprawozdaniu Reichsbanku.

Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej,

które zgodnie z Okólnikiem Nr. 14 z dnia 19. II. 1925 r. należy odnotować w „Wiadomościach Banku Polskiego“ z dnia 27 lutego 1926 r. str. 33:

Indje	z 6%	na 5%	od d. 21. V. 1926 r.
Niemcy	z 7%	na 6½%	od d. 7. VI. „

Obieg pieniężny, kredyt dyskontowy i pokrycie kruszcowe biletów Banku Polskiego.

(W milionach złotych).

DATA	Ogółem środków obiegowych ¹⁾	Środki obiegowe w złotych				Portfel wekslowy i pożyczki	Pokrycie kruszc: zło- to i dewizy	Stosunek % pokr. kruszc. biletów B. P. ²⁾
		Bilety B. P.	Srebro	Bilon	Bilety zdawk.			
31. XII. 1925.	815,0	381,4	90,0	61,8	281,8	325,6	130,8	37,96
10. I. 1926.	771,2	365,2	88,0	56,3	261,7	321,6	133,3	40,34
20. I. „	736,9	354,3	86,9	51,0	244,5	307,2	128,8	39,92
31. I. „	781,0	362,0	89,3	60,8	268,9	314,8	131,0	39,25
10. II. „	763,1	356,5	88,0	56,7	261,8	311,3	129,7	39,22
20. II. „	720,2	350,0	85,2	49,7	235,2	312,2	121,7	37,18
28. II. „	791,7	376,9	88,4	55,1	271,3	323,1	130,2	36,68
10. III. „	773,5	366,7	87,5	52,5	266,8	315,9	129,2	37,12
20. III. „	753,7	368,7	85,4	47,7	251,8	320,4	129,1	36,62
31. III. „	815,2	389,4	88,0	53,4	284,5	330,8	121,7	32,68
10. IV. „	788,8	373,3	86,6	50,3	278,6	331,4	115,9	32,66
20. IV. „	763,9	371,5	84,3	45,9	261,8	321,6	119,5	33,90
30. IV. „	828,7	392,9	87,4	52,4	296,0	332,8	124,1	33,27
10 V. „	796,5	379,4	85,5	49,1	282,5	328,5	125,8	35,04
20. V. „	786,2	379,5	84,3	46,4	276,0	329,9	126,4	35,20
31. V. „	855,2	413,0	86,0	52,2	304,1	332,2	126,6	32,25

¹⁾ Różnice wynikają z zaokrąglenia.

²⁾ Celem obliczenia pokrycia należy od obiegu potrącić zaliczki reportowe.

HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI

na zasadzie analizy wagi w okresie styczeń — kwiecień 1924 — 1925 — 1926.

I) Artykuły spożywcze i zwierzęta.

Przywóz i wywóz produktów spożywczych oraz zwierząt kształtuje się w zależności od stopnia urodzaju zbóż w Polsce. Rok 1923 był rokiem średniego urodzaju, rok 1924 — rokiem wyjątkowo złych zbiorów, wreszcie w roku 1925 zbiory zbóż przekroczyły średnie normy i to dosyć znacznie. Dlatego na początku roku 1924 wywieziono pewien nadmiar jęczmienia, sprowadzono natomiast dość poważne ilości mąki pszennej. Na początku roku 1925 wywieziono już jęczmienia znacznie mniej, sprowadzono zaś bardzo poważne ilości zbóż oraz przede wszystkim mąki pszennej. W roku bieżącym eksport zbóż jest bardzo silny, natomiast import zanikł prawie zupełnie. Jest szczególnie charakterystyczne, że w roku bieżącym niema prawie żadnego importu mąki pszennej, gdy na początku 1924 r. przedstawiał się dosyć poważnie. Wobec spadku złotego przemiał zboża zagranicą jest dziś bardziej kosztowny niż przed rokiem i nie opłaca się.

Import ryżu stanowi dość poważną pozycję. Ryż może do pewnego stopnia zastąpić zboże i dlatego jego przywóz był największy w roku 1925, najmniejszy — w roku bieżącym.

Eksport świeżych ziemniaków wobec wysokich kosztów transportu stale się zmniejsza. Natomiast wzrasta wywóz przetworów ziemniaczanych, zwłaszcza w czasach ostatnich. Wywóz cukru wobec niżkowej tendencji cen zagranicą napotyka na poważne trudności. Jeżeli brać pod uwagę cały sezon a nie tylko pierwsze miesiące każdego roku, czyli koniec sezonu eksportowego, to ilościowo wywóz cukru wzrasta, lecz wobec spadku cen sumy, osiągnięte tą drogą, zmniejszają się dosyć poważnie.

Pomyślnym objawem w naszym eksporcie jest silny wzrost wywozu zwierząt, jako wyraz wzmożonej hodowli krajowej. Wywozi się przeważnie zwierzęta żywe, a nie mięso. Spadek eksportu mięsa w roku bieżącym w porównaniu z rokiem ubiegłym tłumaczy się wprowadzeniem przez Niemcy prohibicyjnego cła na polskie mięso. Z rozszerzeniem hodowli pozostaje w związku silnie zwiększający się eksport jaj. Niepomyślnym faktem dla naszego bilansu handlowego jest spadek cen zwierząt i mięsa, który w znacznym stopniu jest wywołany zjawieniem się na rynkach środkowej Europy produktów polskiej hodowli. Rozwój hodowli w Polsce przyczynił się i w inny sposób do aktywizacji naszego bilansu handlowego, a mianowicie przez zmniejszenie się importu tłuszczów zwłaszcza zwierzęcych i do pewnego stopnia roślinnych.

Co się tyczy importu innych artykułów spożywczych, to jest rzeczą bardzo charakterystyczną, że przeżywany obecnie kryzys przerwał wszędzie tendencję wzrostu importu, jednak przywóz cytryn, herbaty, kawy i śledzi wykazał zmniejszenie stosunkowo bardzo nieznaczne w porównaniu z importem pomarańcz, kakao i ryb. Do pewnego stopnia zjawisko to tłumaczy się podwyższeniem cła na te ostatnie artykuły. Jednak wobec silnego spadku złotego zwykła cła nie posiada już tak znacznej roli i takie różnice w zmianach wysokości importu tych towarów świadczą przede wszystkim o tem, że wysokość konsumpcji cytryn, herbaty, kawy i śledzi w bardzo małym stopniu jest zależna od cen tych produktów, gdy tymczasem wzrost cen pomarańcz, kakao i ryb przy ogólnem zubożeniu społeczeństwa doprowadził do silnej redukcji importu.

II) Przywóz surowców i wyrobów przemysłowych.

Spadek kursu złotego, kryzys gospodarczy, zatarg celny z Niemcami, protekcyjizm celny — wszystko to musiało wywrzeć silny wpływ na zmniejszenie importu surowców i wyrobów przemysłowych. Zwiększenie produkcji niektórych surowców w Polsce jest również przyczyną zmniejszenia się importu (skóry surowe, sole potasowe, saletra chilijska dzięki zastąpieniu przez inne nawozy sztuczne produkcji Chorzowa).

Jest rzeczą niezmiernie charakterystyczną, że cały szereg materiałów i produktów chemicznych pomimo silnego wzrostu cen i ostrego kryzysu nie wykazuje zmniejszenia się importu (kalafonia, galipot, oleje roślinne techniczne, tłuszcze zwierzęce techniczne, garbniki i środki lecznicze). Są to artykuły niezbędne, których zastąpić przynajmniej narazie nie można, wszelkie utrudnienia importu mogłyby się nawet ujemnie odbić na naszym przemyśle.

Bardzo silne zmniejszenie przywozu metali i wyrobów metalowych jest wywołane przede wszystkim zakazem importu z Niemiec, poza tem w bardzo poważnym stopniu oddziaływały tu kryzys gospodarczy w Polsce przez zmniejszenie pojemności rynku wewnętrznego oraz wzrost kursów walut obcych i zwykła

ceł — przez wzmoczenie zdolności konkurencyjnej wytworów hutnictwa i przemysłu krajowego. Analogiczne przyczyny działały również i w kierunku zmniejszenia się importu maszyn i aparatów, z czym współdziałało silne zwiększenie się drożyzny kredytu w Polsce. Zmniejszenie się przywozu maszyn nie jest rzeczą pomyślną, gdyż w ten sposób przemysł nasz, potrzebujący nowych urządzeń, nie może ich uzyskać i nie może postawić produkcji na odpowiednim poziomie technicznym. Silny pęd importu maszyn, który można zaobserwować w roku 1925 w porównaniu z rokiem 1924, został w roku bieżącym wskutek kryzysu, spadku złotego i zbyt silnej może zwyczajki ceł zahamowany ze szkodą dla rozwoju gospodarczego kraju.

Pomimo znacznego skurczenia się wskutek kryzysu konsumpcji wewnętrznej materiałów włóknistych i odzieżowych jest charakterystyczne, że import bawełny nie jest wiele mniejszy niż w roku ubiegłym i prawie dorównywa importowi z roku 1924. Natomiast silnie jest zmniejszony import juty i wełny. Pomyślnym objawem dla naszego bilansu handlowego jest silny spadek cen bawełny i wełny od jesieni roku zeszłego (mniej więcej o 25%). Import surowców dla przemysłu włókienniczego bardzo poważnie obciąża nasz bilans handlowy, dlatego też 25-procentowy spadek cen stanowi ulgę dla tego bilansu. Podwyższenie cła oraz spadek kursu złotego, który wywołał zmniejszenie kosztów produkcji krajowej, przyczyniły się do bardzo silnego ograniczenia importu tkanin i gotowej odzieży, który nadmiernie się rozwinął w roku 1925.

III. Wywóz surowców i wyrobów przemysłowych.

Ta część naszego eksportu jest przeważnie eksportem surowców i półfabrykatów. W wyjątkowych tylko wypadkach wywozimy produkty gotowe, wymagające długotrwałego procesu produkcyjnego. Nie jesteśmy pod tym względem w stanie konkurować z zagranicą z wyjątkiem nielicznych wypadków. Obecnie jednak wskutek spadku złotego nasza zdolność konkurencyjna się zwiększyła i dzięki temu widzi się znaczny wzrost eksportu fornierów, nawozów sztucznych, rur i przędzy bawełnianej. Z drugiej jednakże strony zatarg celny z Niemcami, które były odbiorcą znacznej części naszych wyrobów gotowych, przyczynił się do zmniejszenia wywozu drzewa obrobionego, wyrobów bednarskich i stolarskich, kwasu siarkowego, wyrobów z żelaza i z cynku i t. p. Zmniejszenie eksportu tkanin tłumaczy się wzmoczoną ochroną celną w Rumunji i w innych państwach oraz małą pojemnością rynku rosyjskiego zwłaszcza wobec politycznych tendencji w handlu zagranicznym Sowieci.

Najważniejsze artykuły naszego eksportu w tej grupie są to drzewo, węgiel, ropa naftowa i jej produkty oraz cynk. W roku 1925 konjunktura na drzewo poprawiła się bardzo znacznie, to też nasz eksport drzewa w pierwszych miesiącach 1925 r. mniej więcej się podwoił w porównaniu z odpowiednim okresem roku poprzedniego. W roku bieżącym wywóz drzewa wzrasta w dalszym ciągu, jednak ceny drzewa spadły bardzo poważnie (mniej więcej o 30% — 40%), co niweczy dodatni wpływ wzmoczonego eksportu tego surowca na nasz bilans handlowy. Wzrost wywozu drzewa przy tak słabej konjunkturze jest możliwy głównie wskutek spadku kursu złotego.

Węgiel coraz bardziej traci na znaczeniu w naszym eksporcie, kryzys węglowy i spadek jego ceny są przyczyną coraz silniejszego spadku jego eksportu. Zakaz przywozu węgla polskiego do Niemiec uczynił bardzo poważną szecerbę w naszym wywozie, ponieważ do Niemiec szło około 60% całkowitego eksportu węgla. Dzięki ułatwieniom taryfowym oraz z powodu spadku złotego przemysł węglowy wskutek zwiększonego eksportu do innych krajów zdołał zastąpić w bardzo znacznej części utratę niemieckiego rynku zbytu.

Nafta i produkty naftowe były w 40% wywożone do Niemiec. Wprowadzenie przez Niemcy prohibicyjnego cła na nasze produkty naftowe zwęziło bardzo poważnie nasz rynek zbytu, co można było odczuć silnie w pierwszych miesiącach wojny celnej polsko-niemieckiej. Przemysł naftowy zwiększył jednak eksport do innych krajów blisko dwukrotnie, dzięki czemu wyrównał utratę rynku niemieckiego nawet z pewną nadwyżką. Jednakże eksport produktów naftowych nie osiągnął w roku bieżącym poziomu z 1924 r.

Cynk staje się coraz poważniejszym artykułem naszego wywozu. Jest rzeczą bardzo charakterystyczną, że w roku 1925 przy zmniejszeniu się wywozu cynku surowego zwiększył się wywóz blachy cynkowej. W roku bieżącym eksport cynku surowego podwoił się, lecz spadł wywóz blachy cynkowej wskutek zakazu niemieckiego. Jeżeli się weźmie pod uwagę, że w pierwszych czterech miesiącach 1925 r. z 10 tysięcy ton wywiezionej z Polski blachy cynkowej 9 tysięcy ton przypada na Niemcy, to w roku bieżącym widoczne jest zwiększenie się wywozu blachy cynkowej do innych krajów o 100%.

Przywóz do Polski

w tonach.

Wyszczególnienie	Styczeń — Kwiecień			Wyszczególnienie	Styczeń — Kwiecień		
	1924 r.	1925 r.	1926 r.		1924 r.	1925 r.	1926 r.
<i>I. Produkty spożywcze.</i>				<i>XV. Metale i wyroby z metali.</i>			
Pszenica	3	15.350	576	Żelastwo (szmelc)	55.557	63.667	31.996
Żyto	17	12.176	1.296	Surowiec żelaza	9.905	6.786	1.049
Owies	132	41.040	137	Żelazo i stal wszelkie	4.059	2.766	1.321
Ryż	12.587	17.909	7.456	Szyny	3.754	1.988	1.433
Kukurydza	3.033	11.657	5.099	Blacha żelazna i stalowa	1.930	3.373	1.237
Mąka pszenna	14.386	99.002	212	Wyroby kute tłoczone i wyci-			
Cytryny	15.175	4.566	3.389	skane	1.403	692	143
Pomarańcze		18.076	4.373	Liny i wyroby z miedzi	1.173	1.096	255
Herbata	606	631	660	Miedź i wyroby z miedzi	728	1.629	1.077
Kakao	1.586	1.633	881	Stopy z miedzi i wyroby z nich	698	1.364	432
Kawa	1.934	2.457	2.050				
Ryby	1.492	4.580	1.708	<i>XVII. Maszyny i aparaty.</i>			
Sledzie	17.004	21.939	20.224	Parowozy i tendry	3.543	4.305	93
Tłuszcze jadalne zwierzęce	8.669	4.481	1.694	Maszyny elektryczne	528	663	537
„ „ roślinne	1.288	1.054	494	Obrabiarki do metali	903	2.431	423
Wino	242	621	770	„ „ drzewa	312	219	87
Tytoń	3.858	9.642	4.775	Maszyny włókiennicze	981	2.467	699
				„ rolnicze	1.455	2.351	1.218
<i>III. Produkty zwierzęce.</i>				<i>XVIII. Przyrządy, przewo-</i>			
Skóry surowe	4.457	2.204	827	dniki i inne materiały			
Skóry wyprawione	2.276	2.603	1.325	elektrotechniczne	3.226	4 309	2.771
Obuwie skórzane	248	652	63				
<i>V. Rośliny i ich części.</i>				<i>XXII. Środki komunikacji.</i>			
Nasiona roślin pastewnych				Kołowce	246	662	191
i traw	465	1.433	2.290	Samochody	784	1.463	530
Nasiona roślin oleistych	178	5.851	3.610				
<i>VII. Minerality.</i>				<i>XXIII. Papier i wyroby</i>			
Rudy żelazne	130.210	82.379	75.829	z papieru.			
„ ołowiane	5.314	3.698	516	Szmaty i makulatura	3.894	3.200	3.607
„ cynkowe	19.176	11.311	20.545	Celuloza	996	996	254
<i>VIII. Szkło i wyroby szklane</i>				Papier, tektura i wyroby	4.883	12.318	2.869
	1.025	2.388	606				
<i>XI—XIV. Chemikalja.</i>				<i>XXV. Materiały i wyroby</i>			
Fosforyty	19.446	17.050	31.641	włókniste.			
Sole potasowe	46.340	10.699	516	Juta i odpadki	4.963	5.620	2.784
Saletra chilijska	40.087	54.427	18.916	Bawełna	16.573	20.911	15.901
Azotan amonu	1.395	541	189	Przędza bawełniana	507	863	268
Kalafonja i galipot	1.195	1.470	1.747	Tkaniny bawełniane	1.554	2.543	309
Oleje roślinne techniczne	4.247	5.880	5.242	Wełna i odpadki	8.394	5.677	2.404
Tłuszcze zwierzęce techniczne	2.157	3.067	3.815	Wełna czesana	223	443	61
Garbniki	3.644	3.887	3.824	Przędza wełniana	181	417	158
Środki lecznicze	151	287	361	Tkaniny wełniane	259	318	76
Kosmetyki i pachnidła	61	66	58	„ jedwabne	50	58	33
Barwniki syntetyczne	235	170	66	„ półjedwabne i z jedw. szt.	15	52	5
				<i>XXVI. Odzież i konfekcja.</i>			
				Wszelka bielizna	88	228	49
				Wyroby dziane	159	306	55
				Odzież	122	473	103
				Kapelusze, czapki i t. d.	47	79	2
				<i>XXVII. Galanterja</i>			
					195	407	63

Wywóz z Polski

w tonach.

Wyszczególnienie	Styczeń — Kwiecień			Wyszczególnienie	Styczeń — Kwiecień		
	1924 r.	1925 r.	1926 r.		1924 r.	1925 r.	1926 r.
<i>I. Produkty spożywcze.</i>				Nasiona buraków cukrowych	1.212	1.910	1.878
Pszenica	.	—	36.064	„ roślin oleistych	3.026	683	1.693
Żyto	.	283	66.650	<i>IX. Paliwo, ropa, asfalt i pochodne.</i>			
Jęczmień	30.100	12.924	47.310	Węgiel	3.531.032	3.146.388	2.211.232
Owies	.	41	33.565	Nafta	29.320	20.809	30.077
Gryka	4.727	1.140	4.791	Oleje pędne	23.977	27.682	37.563
Groch	6.648	3.459	6.910	„ smarowe	34.544	21.365	12.669
Fasola	7.718	4.858	7.279	Benzyna	25.387	23.000	17.656
Ziemniaki	57.372	36.838	19.493	Parafina	9.532	5.009	8.827
Płatki ziemniaczane	11.804	5.514	8.077	<i>XI—XIV. Chemikalja.</i>			
Mąka i krochmal ziemniaczany	3.518	4.270	13.928	Nawozy sztuczne	16.707	15.010	20.624
Cukier surowy	32.328	32.452	53.855	Kwas siarkowy	9.215	22.982	11.447
„ kryształ	25.562	36.463	48.489	Terpentyna	844	265	183
„ rafinada	25.635	9.469	293	Benzol	2.681	2.375	3.536
„ niewymieniony	15.611	332	10.229	Farby nieorganiczne	1.570	1.434	762
Mięso świeże, solone i mrożone	15	22.132	12.568	<i>XV. Metale i wyroby z nich</i>			
Jaja	258	5.049	15.471	Wszelkie żelazo i stal	32.229	21.102	1.717
Pasza	21.799	31.165	84.276	Blacha żelazna i stalowa	7.688	12.532	4.497
<i>II. Zwierzęta (sztuki).</i>				Rury	6.995	4.475	5.647
Konie	.	4.996	21.682	Naczynia blaszane emaljowane	271	64	232
Bydło rogate	707	27.378	34.776	Ołów	4.279	3.505	4.022
Trzoda chlewna	291	251.531	269.733	Cynk i pył cynkowy	20.790	18.991	36.786
Ptactwo domowe	1.589	21.104	87.926	Blacha cynkowa	6.440	10.221	2.076
<i>III. Skóry surowe</i>	159	2.788	3.373	<i>XXIII. Papier i wyroby z papieru.</i>			
<i>IV. Materiały i wyroby drzewne.</i>				Celuloza	3.406	7.135	3.218
Papierówka	42.698	93.473	220.331	Papier	1.469	2.301	1.606
Kopalniaki i okraglaki	46.205	59.115	235.508	<i>XXV. Materiały i wyroby włókniste.</i>			
Kłody, kłocce i dłużyce	52.977	124.126	295.754	Len i odpadki	3.994	7.792	7.204
Bale, deski i łaty	282.121	434.793	390.798	Przędza bawełniana	367	336	864
Słupy telegraficzne	.	10.312	20.230	Tkaniny bawełniane	2.476	1.314	1.026
Podkłady kolejowe	23.002	105.183	140.119	Wełna i odpadki	726	734	541
Wyroby bednarskie	11.733	29.847	14.426	Przędza wełniana	1.351	540	482
Fornieri klejone i wyroby z nich	2.006	3.190	5.691	Tkaniny wełniane	331	109	135
<i>V. Rośliny i ich części.</i>							
Nasiona roślin pastewnych i traw	17.876	19.326	16.958				

BANKI EMISYJNE W EUROPIE.

Z pośród 25-ciu banków emisyjnych w Europie (nie licząc Rosji Sowieckiej) Bank Polski pod względem wysokości kapitału zakładowego zajmuje szóste miejsce, a więc, pomijając Hiszpanję, naogół odpowiadające liczbie ludności państwa. Natomiast w zakresie rozmiarów operacji bankowych, na co wskazują sumy bilansowe, Bank Polski zajmuje jedno z ostatnich miejsc. Przyczyną tego jest stosunkowo bardzo mały obieg pieniężny i stan wkładów w bankach, a zatem i pozostałości na rachunkach żyrowych w banku emisyjnym w Polsce w porównaniu z zagranicą. Co się tyczy porównania sum bilansowych, to należy mieć na uwadze, iż podane cyfry niezupełnie odpowiadają rzeczywistości. Wobec znacznych odchylen niektórych walut od parytetu sumy bilansowe, przeliczone według kursu bieżącego, dają zbyt niski obraz rozwoju operacji bankowych w tych bankach, gdzie zapasy kruszczy i należności w walutach zagranicznych nie są liczone w bilansach według kursu bieżącego, lecz według parytetu lub ceny nabycia. Dlatego też w poniższym zestawieniu zbyt nisko wypadły z tego powodu sumy bilansowe banków emisyjnych Francji, Hiszpanji, Włoch, Belgii, Portugalji, Jugosławji, Grecji, Danii, Rumunii, Norwegii, Polski i Bułgarii.

L. p.	K R A J	Kapitał zakładowy		L. p.	K R A J	Sumy bilansowe
		w tysiącach				w końcu 1925 r.
		dolarów w/g parytetu	waluty nominalnej			W miljn. dolarów w/g kursu
1	Anglja (Bank of England)	70,822	£ 14,553	1	Francja.	2,164,4
2	Włochy (Banca d'Italia) .	46,320	Lir. 240,000	2	Anglja	1,609,4
3	Francja.	35,222	Fr. 182,500	3	Hiszpanja.	1,403,1
4	Hiszpanja	32,810	Peset. 170,000	4	Niemcy.	1,096,5
5	Niemcy (Reichsbank) . .	29,248	RM 122,788 ¹⁾	5	Włochy.	894,7 ¹⁾
6	Polska	19,300	zł 100,000	6	Holandja	405,0 ²⁾
7	Portugalja	14,587	Escudos 13,500	7	Belgia	385,8
8	Szwecja	13,400	Kr. 50,000	8	Czechosłowacja	288,0
9	Finlandja	12,600	Mk. 500,000	9	Szwecja	242,4
10	Czechosłowacja	12,000 ²⁾	Kč. 406,800	10	Portugalja	213,1
11	Belgia	9,650	Fr. 50,000	11	Szwajcaria	204,3
12	Norwegja.	9,380	Kr. 35,000	12	Austria.	197,6
13	Holandja	8,040	Fl. 20,000	13	Jugosławja	163,1
14	Danja	7,236	Kr. 27,000	14	Węgry	155,9 ³⁾
15	Austria.	6,079	Sch. 43,200	15	Grecja	155,0
16	Węgry	6,079	Pengö 34,756	16	Danja	154,9
17	Jugosławja	5,448	Dinar. 28,229 ³⁾	17	Rumunja	133,9 ⁴⁾
18	Szwajcaria	4,825	Fr. 25,000	18	Norwegja.	109,6
19	Grecja	3,860	Drachm 20,000	19	Polska	82,9
20	Bułgarja	3,594 ²⁾	Lev. 500,000	20	Finlandja	70,4 ⁵⁾
21	Łotwa	2,443	Łat. 11,659	21	Bułgarja	56,9 ⁶⁾
22	Rumunja	2,316	Lei 12,000 ⁴⁾	22	Łotwa	36,7
23	Gdańsk.	1,460	D. G. 7,500	23	Estonja.	23,6 ⁷⁾
24	Litwa	1,200	Lit. 12,500	24	Litwa.	15,1
25	Estonja.	670 ²⁾	Emk. 250,000	25	Gdańsk.	9,1

1) Kapitał wpłacony. Projektowane zwiększenie do 300 milionów RM.

2) Według kursu z końca 1925 r.

3) Kapitał rzeczywiście wpłacony do dnia 31/XII 1925. Kapitał nominalny wynosi 50 milionów dinarów w zlocie.

4) Kapitał przedwojenny, z początkiem 1926 r. podwyższony do 100 milj. lei.

1) W dniu 10.I. 1926.

2) " " 4.I. 1926.

3) " " 15.XII. 1925.

4) " " 9.I. 1926.

5) " " 8.I. 1926.

6) " " 31.XII. 1924.

7) " " 30.XI. 1925.

BILANSE BANKÓW EMISYJNYCH.

(W milionach jednostek monetarnych).

BANKI	Polska	Różnica z bilans. z d. 20/III	St. Zjedn.	Różnica z bilans. z d. 12/III	Anglia	Różnica z bilans. z d. 18/III	Niemcy	Różnica z bilans. z d. 15/III	Francja	Różnica z bilans. z d. 18/III	Belgia	Różnica z bilans. z d. 18/III	Hiszpania	Różnica z bilans. z d. 13/III	Włochy	Różnica z bilans. z d. 28/II	Holandia	Różnica z bilans. z d. 15/III
	Złoty		\$		£		M.		Fr. fr.		Fr. belg.		Peset.		Lirów		Guld.	
Złoto	134	—	2.815	+ 16	147'5	+ 3'4	1.491	+ 64	5.546	—	273	—	2.537	+ 1	892	—	432	— 23
Waluty dewizy	53	— 1	—	—	—	—	387	— 88	576	+ 7	30	—	—	—	655	— 10	68	— 26
Dyskonto . . .	302	+ 8	473	— 29	68'8	— 7'3	1.244	+ 77	4.543	+ 1'309	1.569	+ 347	2.577	+ 181	5.175	+ 338	136	— 47
Obieg	412	+ 44	1.672	+ 1	141'0	— 0'2	2.877	+ 273	52.734	+ 1'036	8.370	+ 921	4.323	65	14.120	— 97	844	+ 20
Obce fundusze.	34	— 28	2.243	— 38	118'7	+ 18'5	578	— 296	3.196	+ 524	437	+ 2	1.079	— 217	1.535	+ 506	23	— 18
Stopa dyskont.	12%		31/2%		5%		7%		6%		7%		7%		7%		31/2%	
Kred. na rzecz Państwa . . .	50	—	—	—	11'0	—	—	—	35.900	+ 650	497	+ 17	150	—	5.242	— 135	—	—
Pap. państwow.	—	—	395	+ 36	51'5	+ 13'5	—	—	5.338	+ 50	480	— 87	344	—	—	—	—	—
Data bilansu .	31/V		28/V		2/VI		31/V		27/V		3/VI		29/V		30/IV		31/V	
BANKI																		
	Szwajcaria	Różnica z bilans. z d. 15/III	Szwecja	Różnica z bilans. z d. 27/II	Dania	Różnica z bilans. z d. 27/II	Norwegia	Różnica z bilans. z d. 15/III	Austria	Różnica z bilans. z d. 15/III	Węgry	Różnica z bilans. z d. 15/III	Czechosłowacja	Różnica z bilans. z d. 15/III	Finnlandia	Różnica z bilans. z d. 8 III	Jugosławia	Różnica z bilans. z d. 8/III
	Fr. szw.		Kor. szw.		Kor. d.		Kor. nor.		Szyl.		pengö		Kor. cz.		M. fin.		Dyn.	
Złoto	418	+ 1	228	— 1	209	—	147	—	18	+ 4	110	+ 28	1.057	— 16	331	—	79	+ 2
Waluty dewizy	15	— 12	33	— 17	51	— 22	87	— 3	495	+ 7	128	— 33	1.262	+ 93	947	— 256	324	— 18
Dyskonto . . .	300	+ 7	234	— 5	101	+ 7	278	— 9	89	+ 5	174	+ 41	110	— 399	476	+ 67	1.124	— 55
Obieg	780	+ 38	488	— 1	400	— 2	335	+ 11	820	+ 74	387	+ 31	6.929	+ 263	1.319	— 46	5.526	— 300
Obce fundusze.	85	— 35	148	— 14	28	— 39	107	— 10	39	— 26	16	—	940	— 441	7	— 57	538	+ 44
Stopa dyskont.	31/2%		41/2%		51/2%		51/2%		71/2%		7%		6%		71/2%		6%	
Kred. na rzecz Państwa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	183	— 3	—	3	5.607	+ 638	24	—	2.000	—
Pap. państwow.	—	—	12	—	—	—	16	+ 4	—	—	—	—	—	—	237	—	966	—
Data bilansu .	31/V		31/V		31/V		31/V		31/V		31/V		31/V		31/V		22/V	